

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 2. De Dispensatione Voti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

dis ad 7. r. ca. quæ præjudicant Marito, irritari posse ab ipso, si emisit Uxor, dum est in matrimonio, Sanchez, Tamburinus n. 48. hoc enim requirit contractus matrimonii; si verò non præjudicent, non posse, tenet Navarrus, Azor, Sayrus, Bonacina, Layman, Lessius alique cum Castropalao D. 3. p. 6. 2. n. 6. posse tamen, probabile putat Tamburinus cum aliis n. 48. ratio est ex totali subjectione mulieris, respectu mariti, qui est caput Uxoris, hoc enim pertinet ad pacem, & concordiam conjugalem; hinc videntur implicite involvere conditionem, si vir non contradixerit: Sanchez tamen excipit votum religionis, quando id impleri potest ab Uxore, v. g. viro adulterante, in hoc enim Uxor non subditur viro. Posse etiam per virum irritari vota uxoris concepta dum matrimonium stat, implenda post solum matrimonium, &c. probabile censet Tamburinus n. 49. cum Sanchez, Vir enim omnia vota Uxoris, eo tempore facta, irritare potest; sic ille. Vota verò ejus, concepta ante matrimonium, & ejus tempore implenda, suspendi possunt à marito, secundum quod ipsi præjudicant; Navarrus, Sylvester, Sanchez & Tamburinus, non tamen irritari.

2916 Vota personalia uxorum & servorum, facta in impubertate; vel realia in pubertate, dum scilicet erant minores, irritari posse à superveniente Marito, vel Domino, tenet Lessius, Sanchez, Tamburinus n. 52. sic enim quoad illa succedunt jure Parentis, Tutoris, vel Curatoris, quando illi ordine prædicto non adsunt. Si uxor emisit votum ex mera licentia mariti, potest ab illo tamen irritari; quia præsumitur licentiam dedisse ad suum beneplacitum; at si addita est promissio non revocandi, validè quidem irritare potest (cum adhuc maneat caput mulieris) sed non licitè; cum non servando promissum ageret contra fidelitatem.

2917 Ad 6. r. not. per servos non intelligi, mercede conductos; sed qui verè sub alicujus dominio sunt. r. illa servorum vota irritari posse à Domino, quia officiunt ipsorum servitio, quia solum in ea ratione fruuntur potestate dominativà in servos; hinc non possunt irritare illorum vota, facta ante subjectionem; non enim censentur facta sub conditione beneplaciti

ipsorum, nec etiam implenda, primò cum non erunt servi; sic enim non officiunt servitio, Tamburinus n. 45. &c.

Cum autem vir Uxori non subjiciatur quoad voluntatem, sed tantum quoad materiam promissam, solum convenit Uxori indirectè irritare vota mariti in matrimonio, in quantum præjudicant matrimonio, vota verò prius emissa, si præjudicantia matrimonio, suspendere potest; si autem Uxor dedit meram licentiam, censetur dedisse ad arbitrium suum, ut quanto minus potest, præjudicetur; si verò addidit promissionem, nec validè irritabit, ideo enim potest irritare, quia præjudicant, uxor autem per talem promissionem suo præjudicio cessit, ergo. Maritus autem etiam facta promissione manet caput mulieris, quod est fundamentum ex quo ipse potest irritare, unde non fit paritas.

Pro fine hujus §. not. 1. ex eo, quòd 2919 vovens velit, vel incipiat exequi votum in impubertate, vel aliàs factum, non censeri, illud ratum facere, vel confirmare; executio enim non inducit novam obligationem voto præcedenti, 2. etsi prius votum sæpius repetierit, non ideo ratificatum esse; sic enim solum approbat prius vinculum, non verò novum suscipit; 3. ut votum fiat obligatorie ratum, ex parte voventis requiri; ut vovens conscius sit de prioris voti debilitate 2. ut velit se de novo firmiter obligare perinde, ac si nunquam fuisset obligatus, 3. ut sic dispositus, saltem mente, præterita repetat, seu certè approbet, ex his totus casus in principio positus facilè resolvitur potest, sic Tamburinus §. 3. n. 57. & seq.

§. 2.

De Dispensatione Voti.

Dispensatio voti contingit, cum is, qui 2920 potestatem habet, votum DEI nomine absolutè relaxat; Sive definitur juris relaxatio, à potestatem relaxandi habente facta; Unde discrimen est inter dispensationem, irrationem, abrogationem, commutationem, permissionem, licentiam, interpretationem, suspensionem. Nam dispensatio datur, quando obligatio complectens omnes personas hujus communitatis, ab hac persona tollitur & manet circa reliquas; Commutatio fit per translationem obligationis, v. g. si

relaxetur jejunium cum onere recitandi rosarium. *Permissio* non tollit obligationem legis, sed datur, cum quis violat legem impunè. *Licentia*, seu facultas latius patet, quam dispensatio: quamvis enim omnis dispensatio sit licentia, non tamen e contra: nam religiosus v. g. nequit exire domo sine licentia, cum tamen illa datur, non propriè dispensatur in lege, sed potius complectur modus operandi lege præscriptus, ut nemo exeat sine licentia.

2921 *Interpretatio* non tollit obligationem legis, sed declarat legem in hac circumstantia non obligare. *Suspensio* nec tollit legem, nec obligationem ejus; sed solum suspendit effectum obligationis ad tempus. *Derogatio* est ablatio legis in perpetuum quoad partem. *Abrogatio* est ablatio legis in perpetuum quoad totum. Quoad irrationem autem, & abrogationem distinguit Sanchez cit. ut *irritare* sit legem, vel votum impedire & cassare, ne robur obligandi consequatur: ut, si Princeps legem constitutam à civibus, indigentem ipsius Principis confirmatione, non confirmet; *Abrogare* sit postquam vim obligandi adepta est, eam omnino cassare, seu abolere.

2922 *Not.* Quòd si dispensatio bona fide fiat, esto in re iusta causa non subsit, validam putet Lessius & Sanchez, id quod etiam tenet, si cum causa ut dubia proposita, esto post reperiatur nulla fuisse, quia pertinet ad DEI benignitatem, approbare factum, ne factò dispensantis (si aliàs legitima potestate munitus sit) dispensati periculis conscientia, vel anxietatum animi exponantur. Et quamvis hoc neget Castropalaus, prior tamen sententia probabilior est, ut tenet etiam Tamburinus c. 16. §. 4. n. 3. propter rationem ab illis assignatam. Causæ porò sufficientes ad dispensationem voti (nam si scienter fiat sine iusta causa saltem apparenti, dispensatio nulla est, sic enim fieret temerè, consequenter factum hoc suo nomine fieri, vel factum esse, non approbarer DEUS) sunt, quæ obstant executioni voti, talis est, 1. imperfecta deliberatio, vel ratione ætatis, vel ratione turbata mentis, vel ratione erroris, aut doli, in causa impulsiva voti, Tamburinus cit. à n. 13.

2923 Secunda causa est difficultas notabilis

in executione, esto non sufficiat ut ejus intuitu votum sine dispensatione cesserit, quod probabile est, licet fuerit prævisa, Tamburinus n. 13. Tertia est, si tibi sit causa damni temporalis, vel bono publico, vel tuæ familia. 4. Si causa damni spiritualis, ut si sit occasio ruinae spiritualis, vel speretur major spiritualis utilitas ex dispensatione, Tamburinus n. 22. Idem est, si de his oriatur prudens dubium, si verò esset sola commoditas voventis, negat hanc sufficere ad dispensationem. Sic enim non obstat executioni. Concedit tamen sufficere pro commutatione, quia sic non tollitur totum onus.

Quæstio nunc est, quibus competat 2924 potestas dispensandi in votis? de summo Pontifice communis affirmat, cum posse dispensare in omnibus votis, etiam alioquin reservatis, de quibus plura à n. 2895. dubitari autem potest, de aliis Papa inferioribus? Sed ad hoc constat ex dict. nimirum, quòd potestas dispensandi in votis, non reservatis, conveniat omnibus, qui habent jurisdictionem sacram in foro externo, respectu suorum subditorum; consequenter etiam Prælati exemptis vota Novitorum prius facta. Vid. Tambur. cit. §. 4. & Busenbaum in medulla l. 3. c. 2. de 2. præc. decal. c. 3. dub. 8. Regulares porò Ordinum Mendicantium ex privilegio facultatem habent dispensandi in omnibus votis secularium non reservatis; primò enim Martinus V. concessit Benedictinis facultatem dispensandi in votis, etiam Episcopo reservatis, ut habetur apud Tamburinum. §. 4. n. 47. Idem concessit Eugenius 4. per bullam. Confessarii Societatis, qui habent usum privilegiorum horum à Superioribus concessum, habent hanc etiam potestatem, ut videre licet in Compendio privil. V. dispensatio. §. 10. sic enim possunt dispensare ad petendum debitum cum his, qui post simplex votum castitatis contraxerunt matrimonium, ut habetur ibid. §. 9. ex concess. Pii V. item in foro conscientia ad petendum debitum cum his, qui consanguineum, vel consanguineam sui conjugis post matrimonium carnaliter cognoverunt; sic habetur ibid. §. 8. ex concess. Pii 5. Item cum eo, qui simile votum edidit post consummatum matrimonium, ut not. Andreas Mendo in statera

vera benign. opin. dissert. 1. q. 6. n. 77. ubi addit, Confessarios Regulares, fruente privilegis Mendicantium, posse dispensare in omnibus votis, in quibus possunt Episcopi ratione muneris: non in iis, à quibus possunt Episcopi solum ex benignitate juris, ut cum dispensant ob necessitatem in reservatis Papa.

2925 Quæstio altera est, an Episcopi possint aliquando dispensare in votis illis §. reservatis? R. posse & i. in necessitate, cum scilicet non est recursus ad Papam, vel eum, cui commisit Pontifex, ob periculum in mora. Vid. Tambur. n. 37. Sed hæc dispensatio valet tantum ad eum effectum, ad quem urgebat necessitas, ac ea, quæ talis effectus secum trahit; sic, si ligatus voto castitatis violasset puellam, & huic foret periculum infamiae prius subeundæ, quam dispensaret Papa, posset Episcopus cum eo ligato dispensare, ut ducat puellam, sed hac mortua, rursus teneretur ad servandam castitatem. 2. Si id habeat ex legitima consuetudine, sic docet Tamburinus n. 43. Episcopum posse dispensare cum eo ad perendum debitum, qui post simplex votum castitatis contraxit matrimonium, vel illud emisit, etiam de uxoris licentia, post contractum.

2926 Not. tamen 1. Facultatem dispensandi in votis reservatis ex necessitate, competere Episcopis, non quidem ut potestatem ordinariam; habere tamen originem ex ea; quæ, cum careant privilegiati, ipsi id nequeunt etiam in necessitate, nisi ad id habeant speciale privilegium. 2. Mendicantes posse sua privilegia exercere circa omnes seculares; Episcopos vero tantum circa suos subditos. Si enim agunt per suam jurisdictionem. 3. Episcopos posse suam potestatem aliis delegare, quia ipsis hæc potestas est ordinaria, non autem Mendicantes, quia ipsis est solum delegata. Not. 4. commutationem & dispensationem voti posse fieri etiam extra Sacramentum poenitentiae, etiam absentibus. Nullum enim jus, vel clausula restringit hanc potestatem ad forum Sacramentale. vel præsentem, sic Tamburinus n. 52. Not. 5. religiosos, qui possunt dispensare in omnibus votis, in quibus possunt Episcopi potestate ordinaria, ut constat ex n. 2924. etiam posse in iis, in quibus possunt Episcopi ex potestate per consuetudinem

acquisita; sic enim Episcopus, posita semel dicta consuetudine, jam ex vi ordinariæ jurisdictionis acquisitæ per consuetudinem dispensat. Nam consuetudo dat jurisdictionem ordinariam. Sic Tamburinus n. 54. §. 4. Sed in hoc non assentior; nam quod acquiritur consuetudine, non convenit jure ordinario; sed speciali, sicut, quod acquiritur præscriptione. Deinde non consuetudo, sed Legislatores, supposita consuetudine, per consensum legalem dat jus. Not. 5. Dispensationem tunc absolute concedi posse, cum causæ, ob quas petitur, consideratâ gravitate voti, & ipsæ graves sunt, vel plures graves, causam satis gravem reddunt; si verò causa videretur non omnino sufficiens, admiscenda est aliqua commutatio dispensationi. Sic Tamburinus n. 11. si autem causa dispensationi sufficiens est, Prælatus obligatur ad concedendam dispensationem; quia potestas dispensandi ipsis data est in bonum subditorum. Tamburinus cum Sanchez, & Castropalaus jam cit.

§. 3.

De Commutatione Voti.

Quid sit Commutare Votum? constat ex 2927 dict. n. 2920. De hac commutatione votorum pluribus locis agitur hoc tit. ubi potissimum agitur de voto, quod conceptum est de peregrinatione transmarina in subsidium terræ Sanctæ, ut constat ex c. de peregrinationis 1. c. non est. 5. c. Licet. 6. c. ad magna 7. c. Quod super 8. h. t. &c. Sed hodie sublatis expeditionibus in terram Sanctam, ad praxin parum faciunt, ut notat Wagnereck in exegefi ad cit. c. quod super. Illud, quod habetur c. Scriptura 4. h. t. ad præsentem quæstionem multum confert, ubi Alexander III. illis, qui relicta voti, quod conceperant, executione, statum religiosum assumunt, ita rescribit: *Scriptura Sacro testimonio declaratur, quod spiritualis homo propositum non mutat, cum pro salute anime suæ utilius aliquid meditetur. Inde est, quod vestris justis postulationibus non indignati, indulgemus quod, qui sepulchrum Domini vel aliorum Sanctorum limina proposuerunt visitare: & infirmitate, vel alia rationabili causa occurrente habitum religionis assumere, atque inter vos DEO servire voluerint, libere ipsos suscipere valeatis.* Unde